

TMUN'2024
EKONOMİ VE SOSYAL KOMİTESİ

HAZIRLAYAN: Yiğit Kurşun

İÇİNDEKİLER

Genel Sekreterin Mesajı.....	3
Komitenin Tarihçesi ve Yapısı.....	4
<u>Gündem 1- Filistin ve İsrail Arasındaki Gerilimin BM Taraf Ülkelerine Olan Sosyal ve Ekonomik Etkilerinin İncelenmesi</u>	
Problemin Tanımı.....	4
Problemin Tarihçesi.....	5
Problemin Güncel Durumu.....	5
Problem Hakkında Gelecekte Alınabilecek Önlemler.....	6
Bildiri Teklifinin Yanıtlaması Gereken Sorular.....	7
Araştırma Önerileri.....	7
Kaynakça.....	7
<u>Gündem 2- IMF Verileri Işığında Küresel Ekonominin Geliştirilmesi ve Büyütülmesi İçin Yapılabilecek Çalışmalar</u>	
IMF Ülkelere Nasıl Destek Verir, Standby Sistemi Nasıl Çalışır	8
Günümüzde IMF Verilerince Küresel Büyüme	9
Küresel Ekonominin Büyütülebilmesi İçin Yapılabilecek Çalışmalar.....	11
Bildiri Teklifinin Yanıtlaması Gereken Sorular.....	11
Kaynakça.....	11

Genel Sekreterin Mesajı

Değerli Katılımcılar,

20-21-22 Ocak 2024 tarihlerinde gerçekleştireceğimiz TAKEV Model Birleşmiş Milletler Konferansı'nın dördüncü resmi oturumunda yönetim ekibimiz adına sizleri ağırlamaktan onur duyuyoruz. Geçmiş yıllara dayanan deneyimlerimizin, bu yılki konferansımızı sizler için unutulmaz bir tecrübe haline getirmek için bize gerekli deneyimi sağladığına inanıyoruz ve önümüzdeki bu üç günü sizlerle paylaşacak olmaktan mutluluk ve heyecan duyuyoruz.

TMUN'24'ün yönetim ekibi olarak güncel ve düşündürücü gündem maddelerimizle tüm katılımcılarımız için ufuk genişletici bir konferans ortamı yaratmayı amaçlıyoruz. Azimli ve çalışkan akademik ekibimiz, güçlü bir tutkuya sahip oldukları konular üzerine odaklanarak güncel ve geniş kapsamlı komite ve gündem maddelerini ortaya çıkardı. Konferansımızda yeni fikirlere yoğunlaştırıcı Genel Kurul Komitelerinden dinamik krizlere kadar uzanan 10 komitemiz arasından delegelerimizin kendilerine uygun bir komite bulacaklarına gönülden inanıyoruz.

Çalışkan ve özverili delegelerimizden yenilikçi fikirler görmeyi heyecanla bekliyor ve tüm katılımcıların modern dünya problemlerine farklı bakış açıları kazanmış olarak konferanstan ayrılmalarını umut ediyoruz.

Saygılarımla,

TMUN'24 Genel Sekreteri- Elif Ayşe Yıldız

KOMİTENİN YAPISI VE TARİHÇESİ

Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi (ECOSOC), Birleşmiş Milletler'in temel organlarından biridir. 14 BM ajansı, işlevsel komisyon ve beş bölgesel komisyonun ekonomik, sosyal ve ilgili çalışmaların koordinasyonundan sorumlu olan bir konseydir. ECOSOC'un 54 üyesi bulunmaktadır. Ayrıca, 1998 yılından bu yana Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu (IMF) kilit komiteleriyle maliye bakanları düzenli toplantılar yapmaktadır.

ECOSOC'un görev ve yetkileri genel olarak şunlardır:

Barış ihlali gibi durumları içeren gelişmelerde üye devletlere ortak önlem alma konusunda tavsiyede bulunmak ve uluslararası barışı ve güvenliği korumak ve yeniden inşa etmek için gerektiğinde silahlı kuvvet kullanma konularını masaya yatırmak.

Uluslararası ekonomik ve sosyal konuları ele almak, politika önerilerini formüle etmek ve Birleşmiş Milletlere üye devletlere siyasi tavsiyelerde bulunacak bir forum olmak.

Uluslararası ekonomik, sosyal, kültürel, eğitim, sağlık ve ilgili konularda çalışmalar yapmak, raporlar hazırlamak ve tavsiyelerde bulunmak.

İnsan haklarına ve temel özgürlüklere saygı gösterilmesini sağlamak ve uygulamak.

Ekonomik, sosyal ve ilgili alanlarda büyük uluslararası konferansları hazırlamak ve organize etmeye yardımcı olmak, bu konferansların koordineli olarak takibini yapmak.

Birleşmiş Milletler' e bağlı özel teşkilatların çalışmalarını danışarak ve tavsiyede bulunarak ve Genel Kurula tavsiyelerde bulunarak koordine etmek.

Bu görev ve yetkiler, ECOSOC' un Birleşmiş Milletler çatısı altında uluslararası işbirliği, kalkınma ve insan hakları alanlarında önemli bir rol oynamasını sağlamaktadır.

Gündem Maddesi 1: Filistin ve İsrail arasındaki gerilimin BM taraf ülkelerine olan sosyal ve ekonomik etkilerinin incelenmesi

PROBLEMİN TANIMI

"Savaş" kelimesinin tanımını yapacak olursak, "Savaş," yönetici güçler arasındaki ekonomik ve siyasi anlaşmazlıklar sonucu birbirleri ile ilişkilerini keserek ordu gücü kullanma durumunu ifade eder.

Günümüzde, Filistin ve İsrail devletlerinin bulunduğu kutsal kabul edilen topraklarda, 2. Dünya Savaşı'nın bitişinden bu yana Araplar ve Yahudiler arasında anlaşmazlık yaşanmaktadır. Bu topraklar üzerinde barışın sağlanması ve Birleşmiş Milletler Üye

Ülkelerine olan etkilerin araştırılması, Birleşmiş Milletler topluluğuna bildirilerek çözüm oluşturulması talep edilmektedir.

Bu savaş, sadece bölgedeki ülkeleri değil, tüm dünya ülkelerini etik ve stratejik anlamda rahatsız etmiştir. Savařtan kaçmak isteyen halk, çevre ülkelere "Düzensiz Sığınmacı" statüsünde göç ederek göç alan ülkeleri ekonomik ve sosyal açıdan olumsuz etkilemektedir.

Daha fazla can kaybının yaşanmaması, bölge halkının mağdur edilmemesi ve hak kaybına uğramaması için problemin bir an önce çözüme kavuşturulması gerekmektedir.

PROBLEMİN TARİHÇESİ

Aslında sorun günümüzden 100 yıl öncesine hatta 100 yıldan da öteye dayanıyor. İlk olarak 1. Dünya Savaşı sonrasında günümüz Filistin topraklarını kaybeden Osmanlı Devleti, bölgenin hakimiyetini İngilizlere devretmek zorunda kalmıştı. İngilizlerin görüşü, bölgede yaşayan çoğunluk Arap halka karşılık azınlık Yahudi halkının da bir devlete sahip olması yönündeydi.

1. Dünya Savaşı sonrasında dünyanın imparatorluktan millet bazlı ülke sistemine geçmesi sonucu başta Avrupa olmak üzere 1920-30'lu yıllarda dünyada zulüm gören tüm Yahudilerin bir vatana ihtiyacı olduğu anlaşıldı. Bu durum üzerine bölgeyi kontrol eden İngiliz güçleri bölgedeki Yahudiler tarafından baskılanmaya başladı.

Sonucunda Birleşmiş Milletler, bahsi geçen İngiliz yönetimindeki topraklar üzerinde birbirinden ayrı Yahudi ve Arap devletlerinin kurulmasını, Kudüs'e ise özel bir yetki verilerek BM gözetiminde iki ülkeye de bağlı olmasını teklif etti. Bu teklifi Yahudi liderler kabul etti ancak Araplar reddettiği için bu senaryo hiçbir zaman uygulanmadı. Karmaşayı sonlandırmaya İngiliz hükümeti bölge topraklarını terk etmeye karar verdi ve Yahudi liderler İsrail Devleti'nin resmen kurulduğunu açıkladılar.

Sonuç olarak, bu ilan İngiliz hükümetinin bölgeyi terk ettiği 15 Mayıs tarihinde yürürlüğe girdi. Filistinliler bu duruma karşı çıkarak büyük bir savaş çıkardılar. 15 Mayıs tarihi Filistinliler tarafından 'El Nakba' felaketi olarak anılmaya başlandı. Savaşın ardından 1 yıl içinde bölge topraklarının çoğunluğunu Yahudiler kontrol ediyordu. Bu durum, Avrupa'dan bölge topraklarına büyük bir göçün yaşanmasına sebep oldu.

PROBLEMİN GÜNCEL DURUMU

2000'lerin başında Ariel Şaron'un Filistinlilere ait Tapınak Tepesi'ni ziyareti sonrasında İsrail genelinde başlayan olaylar, 20 binden fazla bildirilen olayla birlikte gerçekte gerçekleşti. Şaron, başbakan olduktan kısa bir süre sonra Filistin Başkanı Mahmud Abbas ile ateşkes anlaşması yaptı.

Lübnan, İsrail için sürekli bir problem olmuştur. Gazze Şeridi'nden hak talep eden İsrail ordusu, bölgeyi sürekli olarak karıştırmaktaydı. 2006'da, önemli bir gelişme olmamış olmasına rağmen

gerilimli bir yıl yaşandı. Filistin Fetih Partisi ile Hamas güçleri arasındaki çatışmaların ardından bölge bir yıl sonra ikiye ayrıldı; Gazze Şeridi Hamas'ın kontrolüne, Batı Şeria ise Fetih Partisi'nin kontrolüne geçti.

Problemdeki en güncel ve büyük olay, 2014'te meydana gelen Gazze Savaşı'dır. Çatışmalar 7 hafta boyunca sürdü ve bu süre zarfında 2 binden fazla kişi hayatını kaybetti. Savaşın kıvılcımı, Hamas üyesi olduğu düşünülen faillerin 3 İsraili genci öldürmesi ve buna karşılık İsraililerin Hamas üyesi bir genci kaçırmalarıydı. Temmuz ayında Gazze'yi bombalayan İsrail'e Filistin hükümeti aynı şekilde cevap verdi. Ağustos ayının sonlarına kadar süren savaş, Mısır'ın arabuluculuğuyla son buldu.

Son büyük olay, ABD'nin İsrail'deki başkonsolosluk binasını hala devam eden çatışmaların yaşandığı Kudüs'e taşımasıydı. Filistinlilerin olayı protestosuyla 50 kişi hayatını kaybetti, 2 binden fazla kişi yaralandı.

PROBLEM HAKKINDA GELECEKTE ALINABİLECEK ÖNLEMLER

Problemın başlangıç noktası ve problemın güncel durumunda uzun bir yer verdiğimiz barış süreçleri ve anlaşmalar üzerine uzun bir yazıya tekrar gerek görülmemiştir. Ancak Birleşmiş Milletler Üye Ülkelerinin ve komitemiz dahilindeki ülke delege ve delegasyonlarının kendi aralarında bir saygı ve sevgi çerçevesinde tartışarak, başta ortak dünyamız ve insanlığımız olmak üzere kendi ülkesine en yararlı kararları ortak bir bildiri teklifinde yer almasını sağlaması için çalışmaları beklenmektedir.

Özellikle Birleşmiş Milletler'in oluşumundan günümüze kadar barındırdığı kozmopolit yapı ile bu tür iki farklı millet arasında yaşanan çatışma ve anlaşmazlıklara karşı en barışçıl ve adil kararı verebilecek yapıya sahibiz. Bu birleştirici gücümüzü delegasyonlarımızın etkili çalışmalarıyla Birleşmiş Milletler'e iletmelerini istiyoruz.

Artık İsrail - Filistin bölgesinde çatışmanın kontrolden çıkarak karşılıklı bir soykırım girişimine dönüştüğü kanaatindeyiz. Her geçen gün masum insanların sadece provokasyon ve bir takım eylemler sonucu hayatlarını kaybetmesine Birleşmiş Milletler Cemiyeti'nin kayıtsız kalması beklenemez.

Bu savaşın insani yönünün ve BM Delegelerinin kendi ülkelerine olan etkilerini tartışması ve ortak bir karara varması için komitemiz gayet müsait bir ortam hazırlamış durumdadır.

BİLDİRİ TEKLİFİNİN YANITLAMASI GEREKEN SORULAR

- İsrail - Filistin devletleri arasında barışın tesis edilmesi ve uzlaşma sonrası olası bir barış antlaşmasının maddeleri ve özellikleri nasıl olmalıdır?
- İsrail - Filistin devletleri arasındaki çatışmaların Birleşmiş Milletler Üye Ülkelerine olan maliyetlerinin araştırılması, araştırma sonucu oluşan cari açıkların bir kaynak tarafından fonlanması hakkında izlenecek yol haritası nasıl olmalıdır?
- Kısa ve uzun vadede İsrail - Filistin Savaşı sonucu mağdur bölge halkının ve “Düzensiz Göçmen” statüsünde bulunan insanların barınması için oluşturulabilecek güvenli ve tarafsız alanların araştırılarak Birleşmiş Milletler’e bildirilmesi ve belirlenmesi.

ARAŞTIRMA ÖNERİLERİ

- Savaşın bölge halkının üzerinde oluşturduğu psikolojik ve sosyal etkilerinin araştırılması.
- Savaşın başta çevre ülkelere olmak üzere Birleşmiş Milletler Üye Ülkelerine ekonomik etkilerinin araştırılması.
- Savaş öncesi bölge halkının yaşam kalitesinin geri getirilebilmesi için yapılabilecek çalışmaların araştırılması.
- Dünya genelinde dağılmış Yahudi ve Filistin Araplarının ülkesine dönmek isteyen kesiminin işbu topraklara güvenli şekilde getirilebilmesi, getirildikten sonra eşit ve adil bir dağılım ile yerleştirilmesi için yapılabilecek çalışmaların araştırılması.

KAYNAKÇA

<https://www.bbc.com/turkce/articles/crg3gv17p00o>

<https://www.cnnturk.com/dunya/filistin-sorunu-nedir-yuz-yillik-tarihinde-neler-yasandi?page=11>

https://tr.m.wikipedia.org/wiki/İsrail-Filistin_çatışması

<https://www.dw.com/tr/israil-filistin-savaşının-20-yılı/a-48071976>

<https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-44128837>

<https://www.dw.com/tr/i%CC%87srail-filistin-sava%C5%9F%C4%B1n%C4%B1n-20-y%C4%B1%C4%B1/a-48071976>

Gündem Maddesi 2: IMF verileri ışığında küresel ekonominin geliştirilmesi ve büyütülmesi için yapılabilecek çalışmalar

IMF temmuz 1944’de Amerika Birleşik Devletleri’nin New Hampshire eyaletinde şehrinde toplanan Birleşmiş Milletler Bretton Woods Konferansında kurulmuştur. Toplantıya katılan 44 ülke uluslararası ekonomik işbirliği için bir çerçeve oluşturmayı ve 1930’larda yaşanan Büyük Buhran’a katkıda bulunan rekabetçi kur devalüasyonlarının tekrarlamasını önlemeyi amaçlamıştır. IMF’nin temel misyonu uluslararası para sisteminin (yani ülkelerin ve vatandaşlarının birbirleri ile işlem yapabilmelerine olanak tanıyan döviz kuru ve uluslararası ödemeler sisteminin) istikrarını sağlamaktır.

International Monetary Fund (Türkçe: Uluslararası Para Fonu) Dünya üzerinde 200’e yakın üye ülkesiyle birlikte küresel borsa, döviz kurları, büyük çaplı krediler ve teknik destek sağlamaktadır. Amaçları arasında;

- Uluslararası parasal işbirliğini geliştirmek,
- Uluslararası ticaretin genişlemesini ve dengeli bir şekilde büyümesini sağlamak,
- Döviz kurlarında istikrarı teşvik etmek,
- Çok taraflı bir ödemeler sisteminin kurulmasına yardım etmek,
- Ödemeler dengesi finansmanında problemler yaşayan üye ülkelere finansal destek sağlamak olarak özetlenebilir.

IMF ÜLKELERE NASIL DESTEK VERİR, STANDBY SİSTEMİ NASIL ÇALIŞIR

Üye ülkelerin ihtiyaçları çeşitlendirilmiş seçenekler yardımıyla kısa vadeli (maksimum 36, genellikle 12-24 ay) kredi imkanları ile sağlanmaktadır. IMF’de kararlar Güvenörler Kurulu adı verilen üye ülkelerin Merkez Bankaları Başkanları ve Ekonomi Bakanlarının oluşturduğu bir grup tarafından alınır. Üye olan ülkelerin IMF’den ne kadar faydalanabileceği ekonomik büyüklükleri, dışa açıklık oranları, sermaye hareketlerinden etkilenme durumları ve rezervlere ilişkin değişkenlere bağlıdır.

Kredi türleri kendi arasında ihtiyaçlara göre türlere ve dallara ayrılmıştır. Bunlar;

- Esnek Kredi Hattı (Flexible Credit Line-FCL)
- İhtiyati Likidite Hattı (Precautionary and Liquidity Line-PLL)
- Genişletilmiş Fon İmkânı (Extended Fund Facility-EFF)
- Acil Finansman Enstrümanı (Rapid Financing Instrument-RFI)

- Yüksek Erişimli İhtiyati Düzenlemeler (High Access Precautionary Arrangements-HAPAs)
- Fakirliği Azaltma ve Büyüme Güvence Fonu (Poverty Reduction and Growth Trust-PRGT)

Esnek Kredi Hattı

- Genel anlamda ekonomik olarak güçlü, dışa bağımlı olmayan ve üretim ülkesi statüsünde bulunan ülkeler için ani krizlerin ve şokların hızlı bir şekilde önlenmesi için gerektiği anda hiçbir koşula bakılmaksızın 1 veya 2 yıl içerisinde geri ödemeli hızlı kredi imkandır.

İhtiyati Likite Hattı

- Esnek Kredi Hattında olduğu gibi ekonomik güçlülüğünü kanıtlamış fakat ekonomik kriz veya ani şoklarla uğramış veya henüz ekonomik güçlülüğünü global anlamda kanıtlayamamış ve FCL kriterlerini yerine getiremeyen ülkeler için 6 - 12 - 24 ay geri ödemeli olarak değişen kredi hattıdır.

Genişletilmiş Fon İmkânı

- Ekonomik olarak değişimlerin gerekli olduğu, orta ve uzun vadeli ödemeler ile sıkıntı yaşayan ülkeler için 3 - 4 yıl arasında geri ödemeli kredi hattıdır.
- Acil Finans Aracı
- Doğal afetler, dış etkenler, darbeler ve darbe girişimleri gibi ani gelişen olaylar sonucu ekonomik yapının dalgalanmasını engellemek için oluşturulmuş kredi hattıdır.

GÜNÜMÜZDE IMF VERİLERİNCE KÜRESEL BÜYÜME

2023 Nisan ayı verilerince IMF Başkanı Kristalina Georgieva'ya göre gelecek beş yılda küresel ekonomi yüzde 3 büyüyecek ancak bu veri 1990'lı yıllardan bu yana en düşük değere anlamına geliyor. Aynı zamanda bu süreç için "Zorlu ve Sisli" ifadesi kullanıldı.

2022'de küresel büyüme küresel büyüme yüzde 3.4 olarak açıklanmıştı ancak bu değer, pandemi sonrası küresel büyümenin yaklaşık yarısını ediyor. Bu pozisyondan çıkılabilmesi için Başkan Georgieva, güçlü ve istikrarlı ekonomiye sahip ülkelerin düşük bütçeli ve dar gelirli

devletlere yardım etmeleri veya IMF kasasına destek olması gerektiğini söyledi. Böylece dar gelirli devletlere daha az faizli ve maliyetli kredi ve destek paketlerinin ulaştırılabileceğinden bahsetti.

2022 sonlarına doğru küresel büyümenin yüzde 3'ün altına düşmesi öngörülüyordu. Ancak IMF, yayınlanan son Dünya Ekonomik Görünüm raporunca yüzde 3 rakamında karar kılmış gibi duruyor. Küresel büyüme tahmini Nisan ayı raporuna göre artmış olsa da yönetimler ve halk rehavete kapılmamalı çünkü halen istenilen rakama ulaşılabilmiş, ne de yüksek enflasyon ya da Ukrayna - Rusya arasındaki gerilim gibi dış etkenler son bulmuştur.

Latest World Economic Outlook Growth Projections			
	ESTIMATE	PROJECTIONS	
(real GDP, annual percent change)	2022	2023	2024
World Output	3.4	2.9	3.1
Advanced Economies	2.7	1.2	1.4
United States	2.0	1.4	1.0
Euro Area	3.5	0.7	1.6
Germany	1.9	0.1	1.4
France	2.6	0.7	1.6
Italy	3.9	0.6	0.9
Spain	5.2	1.1	2.4
Japan	1.4	1.8	0.9
United Kingdom	4.1	-0.6	0.9
Canada	3.5	1.5	1.5
Other Advanced Economies	2.8	2.0	2.4
Emerging Market and Developing Economies	3.9	4.0	4.2
Emerging and Developing Asia	4.3	5.3	5.2
China	3.0	5.2	4.5
India	6.8	6.1	6.8
Emerging and Developing Europe	0.7	1.5	2.6
Russia	-2.2	0.3	2.1
Latin America and the Caribbean	3.9	1.8	2.1
Brazil	3.1	1.2	1.5
Mexico	3.1	1.7	1.6
Middle East and Central Asia	5.3	3.2	3.7
Saudi Arabia	8.7	2.6	3.4
Sub-Saharan Africa	3.8	3.8	4.1
Nigeria	3.0	3.2	2.9
South Africa	2.6	1.2	1.3
Memorandum			
Emerging Market and Middle-Income Economies	3.8	4.0	4.1
Low-Income Developing Countries	4.9	4.9	5.6

Source: IMF, World Economic Outlook Update, January 2023

Note: For India, data and forecasts are presented on a fiscal year basis, with FY 2022/23 (starting in April 2022) shown in the 2022 column. India's growth projections are 5.4 percent in 2023 and 6.8 percent in 2024 based on calendar year.

Özellikle pandemi dönemi etkilerinin tamamen kalkmış olması ve ülkeler arası ilişkilerin stabil denecek seviyede (Rusya - Ukrayna gerilimi hariç) seyrettiği bu dönemlerde küresel ve ülkesel büyüme tahminlerinin yukarı yönlü olduğunu görmek mümkün.

Dünyanın en büyük 2. ekonomisi olan Çin'deki Covid - 19 Pandemi Kuralları ve Tam Kapanma süreçlerinin uzun tutulması ile ülkenin ekonomik durumunun dalgalanması öngörülmüştü ancak doğru kararlar ve diğer Dünya ülkeleri ile kurulan iyi ticaret ilişkileri sayesinde beklenenden hızlı bir toparlanma görüldü. Bu sayede son raporda Çin'in büyüme hızı yüzde 5.2 olarak açıklandı.

Rusya ekonomisinin bile yüzde 2.3 küçüleceği düşünülüyordu ancak Dünya ekonomisinin zincir reaksiyonu sayesinde 2023 büyüme hızı tahmini 0.3'e çekildi. 2024 tahmini ise yüzde 2.1 olarak açıklandı.

KÜRESEL EKONOMİNİN BÜYÜTÜLEBİLMESİ İÇİN YAPILABİLECEK ÇALIŞMALAR

- IMF üye ülkeleri arasında yapılabilecek ticari anlaşmalar yapılması, Dünya üzerinde sık kullanılan ticaret yollarının geliştirilebilmesi ve alternatif yollar üzerinde fikirlerin paylaşılması.
- Dünya barışı ve küresel bir ekonomik istikrar sağlanabilmesi için ülkeler arası ilişkilerin geliştirilmesi. İhtiyaç duyulduğunda Birleşmiş Milletler'den yardım istenmesi

BİLDİRİ TEKLİFİNİN YANITLAMASI GEREKEN SORULAR

- IMF verilerine dayanarak Küresel Büyümenin geliştirilebilmesi için ne gibi çalışmalar yapılabilir?
- IMF ve BM üye ülkeleri arasında imzalanacak bir anlaşma ile ticari ve manevi ilişkiler geliştirilerek küresel büyüme oranında bir gelişme sağlanabilir mi?

KAYNAKÇA

https://tr.wikipedia.org/wiki/Uluslararası_C4_B1_Para_Fonu

[file:///C:/Users/user/Downloads/tr-the-imf-and-the-world-bank%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/tr-the-imf-and-the-world-bank%20(2).pdf)

<file:///C:/Users/user/Downloads/tr-the-imf-at-a-glance.pdf>

<https://www.bbc.com/turkce/articles/cmlv37rr14ko>

<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/107524>